

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

*Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю*

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ЗМІН: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»

ЧЕРНІВЦІ

1 ТРАВНЯ 2025 РОКУ

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Національна академія педагогічних наук України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Національний університет «Львівська політехніка»
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Український державний університет імені Михайла Драгоманова
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Маріупольський державний університет
Мукачівський державний університет
Рівненський державний гуманітарний університет
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Коломийський навчально-науковий інститут
Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
ВШТІП Академія прикладних наук (Польща)
Академія Прикладних Наук у Кошаліні (Польща)

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

«ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ В ЕПОХУ ЗМІН: ВИКЛИКИ ТА МОЖЛИВОСТІ»,

присвячена пам'яті професора Івана РУСНАКА

1 травня 2025 року

Чернівці
Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича
2025

Друкується заохвалою Вченої ради
Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича
(протокол № 7 від 23.06.2025 р.)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Філіпчук Георгій Георгійович, доктор педагогічних наук, професор, дійсний член (академік)
Національної академії педагогічних наук України;

Романюк Світлана Захарівна, доктор педагогічних наук, професор;

Paulina Kolisniczenko - Ph.D. of Economic Sciences, Associate Professor, Vice Rector for
International Cooperation, WSHIU Academy of Applied Sciences, Poznan (Poznan, Poland).

Червінська Інна Богданівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки
початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Вітюк Валентина Володимирівна – доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри
теорії і методики початкової освіти, заступник декана з
навчальної роботи Волинського національного
університету імені Лесі Українки

Янкович Олександра Іванівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки і
методики початкової та дошкільної освіти,
Тернопільського національного педагогічного
університету імені Володимира Гнатюка; доктор
хабілітований, професор, завідувач кафедри педагогіки
дошкільної та початкової освіти Куявсько-Поморської
академії.

Трансформація початкової освіти в епоху змін: виклики та можливості:

Т 65 матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю,
присвяченої пам'яті професора Івана Руснака, м. Чернівці, 1 травня 2025 року / за
наук. ред. д. пед. наук С.З. Романюк. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича,
2025. 261 с.

ISBN 978-966-423-988-9

До збірника увійшли наукові доповіді та виступи учасників Всеукраїнської науково-
практичної конференції з міжнародною участю, присвяченої пам'яті професора Івана Руснака
«Трансформація початкової освіти в епоху змін: виклики та можливості», які розкривають
глобалізаційні процеси крізь призму інтеграції в європейський освітній простір, актуалізують питання
історико-педагогічних досліджень, забезпечуючи спадкоємність освітніх традицій, висвітлено
актуальні проблеми якісної освіти в умовах змін, а саме інноваційний і міждисциплінарний підхід до
змісту початкової освіти, упровадження нових технологій та методик навчання, схарактеризовано
важливість професійної підготовки педагогічних кадрів, акцентовано увагу на підвищенні фахової
мобільності та адаптивності вчителя, безбар'єрності освітнього простіру. Заслужують на увагу
дослідження українського шкільництва в діаспорі, започатковані Іваном Руснаком, що відкривають
новий погляд на значення національної освіти як чинника культурного єднання українців за межами
країни, питання утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного часу.

Збірник адресовано науковцям, педагогам, студентам, аспірантам, докторантам, широкому
загалу читачів, усім, хто цікавиться проблемами фахової підготовки.

УДК 373.31(063)

Відповідальність за зміст матеріалів та літературні джерела несуть автори.

Володимир Староста
доктор педагогічних наук, професор,
Державний вищий навчальний заклад
«Ужгородський національний університет»

ТРАДИЦІЙНЕ, ДИСТАНЦІЙНЕ ТА ЗМІШАНЕ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ: МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ

Світова пандемія Covid-19 суттєво прискорила поширення дистанційного навчання в закладах освіти. Вища школа в Україні у теперішній час в умовах воєнного стану поєднує три моделі організації навчання, а саме: традиційне/аудиторне/віч-на-віч (traditional/classroom/face-to-face learning/далі F2FL), дистанційне синхронне чи асинхронне (distance learning/далі DL) та змішане навчання (blended learning/далі BL). Важливо в контексті студентоцентрованого навчання виявляти ставлення здобувачів освіти щодо F2FL, DL, BL, оскільки це є важливим чинником удосконалення освітнього процесу [1]. Дане повідомлення спрямоване на висвітлення поглядів студентів спеціальності 013 «Початкова освіта» (далі ПО) на прикладі Державного вищого навчального закладу «Ужгородський національний університет» (далі УжНУ) щодо мотивації навчання в умовах традиційного, дистанційного та змішаного навчання у вищій школі. Згідно С. Гончаренко, «мотивація – система мотивів, або стимулів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки. Як мотиви можуть виступати: уявлення й ідеї, почуття й переживання, що виражають матеріальні або духовні потреби людини. Одна й та сама діяльність може здійснюватися з різних мотивів» [2, с. 217].

Емпіричне дослідження проводили на базі УжНУ упродовж двох навчальних років 2022-2023, 2023-2024. До анонімного онлайн опитування в Google Forms долучились 933 студенти двадцяти факультетів УжНУ, з них – 148 студентів спеціальності 013 «Початкова освіта». Математичне опрацювання отриманих результатів проводили за допомогою комп'ютерної програми IBM SPSS Statistics 23. Одне з питань анкети: «Який, на Вашу думку, рівень

МОТИВАЦІЇ НАВЧАННЯ студентів в умовах наступних моделей організації навчання у вищій школі?

Після питання було запропоновано три моделі організації навчання:

- традиційне навчання у режимі віч-на-віч;
- дистанційне навчання;
- змішане навчання.

Відповідь за п'ятибальною шкалою: рівень 1 (відсутній або низький); 2 (скоріше низький); 3 (середній); 4 (скоріше високий=достатній); 5 (високий).

Деякі статистичні показники опитування респондентів наведено в табл. 1. Дослідження показує подібні тенденції в поглядах респондентів УжНУ/разом та студентів спеціальності ПО, а саме: покращення мотивації у напрямку (наведено середні значення за п'ятибальною шкалою):

- ПО: $DL/M=3,62 \rightarrow BL/M=3,76 \rightarrow F2FL/M=4,25$;
- УжНУ: $DL/M=3,30 \rightarrow BL/M=3,51 \rightarrow F2FL/M=3,92$.

Водночас, зазначимо, що рівень мотивації студентів ПО для кожної моделі організації навчання порівняно з респондентами УжНУ є вищим.

Таблиця 1

Статистичні показники опитування респондентів

Респонденти	Статистичні показники	Модель організації навчання		
		F2FL	DL	BL
Студенти спеціальності 013 «Початкова освіта»	M	4,25	3,62	3,76
	N	148	148	148
	MSD	0,968	1,059	0,899
Студенти УжНУ (разом)	M	3,92	3,30	3,51
	N	933	933	933
	MSD	1,160	1,141	1,056

Позначення: N – кількість респондентів/студентів; M – середнє/Mean; MSD – середнє квадратичне відхилення/Mean squared deviation.

Таблиця 2

Результати розрахунку t-критерію ($p \leq 0,05$) для незалежних вибірок студентів ПО та УжНУ

Модель організації навчання	t	Df	Sig.	MD
F2FL (традиційне навчання)	3,284	1079	0,001	0,330
DL (дистанційне навчання)	3,200	1079	0,001	0,320
BL (змішане навчання)	0,009	1079	0,993	0,250

Позначення: t – t-критерій; df – ступені вільності; Sig. – значущість (двостороння/2-tailed); MD – середня різниця/Mean Difference.

У табл. 2 наведено дані t-критерію ($p \leq 0,05$) для незалежних вибірок здобувачів освіти, тобто ПО-УжНУ. Отримані результати свідчать, що між даними вибірками наявні статистично значущі відмінності щодо мотивації навчання в умовах F2FL та DL, відсутні в умовах BL.

Таким чином, емпіричне дослідження показує, що студенти спеціальності 013 «Початкова освіта» і студенти УжНУ/разом виявляють аналогічну тенденцію щодо мотивації в різних моделях організації навчання; мотивація студентів посилюється в напрямку дистанційне → змішане → традиційне навчання. В умовах змішаного навчання незалежні вибірки (ПО-УжНУ) статистично подібні щодо мотивації навчання, в інших моделях навчання (традиційне, дистанційне) різниця стає статистично значуща ($p \leq 0,05$).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Староста В.І. Студентоцентроване дистанційне навчання в ускладнених умовах (пандемія Covid-19, воєнний стан в Україні). *Електронне наукове фахове видання «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету»*, 2023. Вип. 14. С. 63-77. DOI: <https://doi.org/10.28925/2414-0325.2023.146>. URL: <https://openedu.kubg.edu.ua/journal/index.php/openedu/article/view/457>
2. Гончаренко С.У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. 376 с.